

Agroforestry & ketenpartijen

Op weg naar zekere rendabele vraag naar de oogst uit (samengestelde) systemen

Pieter Goudswaard, MVO Nederland

Agroforestry en ketenpartijen

- Steeds meer food en bouw bedrijven zijn bezig met het aanpakken van de circulariteit en toekomstbestendigheid van hun producten, activiteiten en ingrediënten.
- Duurzaamheidsthema's die daarbij aandacht krijgen zijn klimaat, carbon footprint, biodiversiteit, korte keten en gezondheid.
- Agroforestry kan hier in verschillende vormen invulling aan geven.
- Meeste ketenpartijen zijn in de waan van alledag nog erg gefocust op marginale verbeteringen van de huidige status quo

Concrete projecten/activiteiten

- Adopteren van de oogst van een voedselbos in catering menu (Vitam: Menu met de natuur mee)
- Sourcing van kruiden en specerijen uit Nederland Versteegen
- Testen met voederheggen door het land
- Chefs die hun menu laten bepalen door wat een samengesteld Agroforestry systeem kan leveren
- Testen met strokenteelt met deels houtige gewassen en de wisselwerking op productiviteit van reguliere gewassen

Ervaringen en uitdagingen

- Gulpener, procesaanpassing om variabele consistentie lokaal sourcen mogelijk te maken
- We denken in korte productie cycli, Agroforestry vraagt om tijd
- Druk op klimaat, biodiversiteit en lokaal creëert interesse van afnemers
- Nog veel te winnen in opstart en uitgangsmateriaal
- Uitdagende voorspelbaarheid volume en specificities
- Bewerkelijkheid van meerdere outputs, kleinere volume's
- Hoge kosten arbeid, op zoek naar slimme vormen van onderhoud en oogsten
- Overbrugging van starttijd tot eerste productie of productieve benefits

Figuur 1. Szechuan peper struik, agroforestry product met marktpotentieel.

Figuur 2. Voederhaag, partieel alternatief voor krachtvoer, koolstofvastlegging en zon/windschaduw voor veetelers.

		Globale fase agroforestry systeem		
		Voorwerk	Opstart	Productie
Component verdienvermogen	Kosten	Administratie, situationeel ontwerp, aanvraag financiering of subsidie.	Landkosten, administratie, inputs, arbeid (voorbereiding, planten/zaaien en onderhoud)	Landkosten, administratie, inputs, arbeid (onderhoud, oogsten en logistiek)
	"Opbrengsten"	Subsidies om kosten land, implementatie, onderhoud en uitgangsmateriaal (deels) mee af te dekken (ANLB, Eco regeling, regionaal en Europees)		
		Credits: carbon, biodiversiteit, eco, ...		
		Verkoop van directe oogst uit de houtige gewassen (inclusief onderhoud output)		
		Betere vermarkting en prijs van output uit omringende reguliere (vee)teelt (denk aan melk met biodiversiteits of intrinsieke gezondheids voordelen voor eindgebruiker)		
		Directe productieve voordelen, denk aan voederhaag (minder voer, gezondere koeien/paarden, ...) verhoogde productiviteit voor akkerbouw		
		Indirecte productieve voordelen: water retentie, bodemvruchtbaarheid, windafscherming, bevruchting, plaagreductie, lucht filtering		

Figuur 3. Componenten van verdienvermogen van agroforestrysystemen door de tijd

Take home messages

- Agroforestry an sich is voor zeer select groepje afnemers en consumenten een direct koopargument.
- Kansrijke doelgroep gerichte afgeleide waarden zijn biodiversiteitsherstel, footprint verlaging, gezondheid en lokale oorsprong, klimaatrobuuster, minder chemie, directe grip op de keten (dichtbij versus anoniem ver weg)
- Belangrijk doel voor de komende periode is het creëren van hanteerbare vormen om meervoudige waarde van agroforestry systemen te verzilveren voor boeren en ketenpartners (branding, shared sourcing en verwaardig ecosysteemdiensten).

Figuur 4. Duindoorn, smaakmaker, vitaminebom en pionier voor agroforestry systemen.

Figuur 5. Weideweelde, zuivel met meerwaarde gekoppeld aan biodiversiteitsherstel.

MVO Nederland
Postbus 19219 3501 DE Utrecht
Contact: P.Goudswaard@mvoederland.nl
M +31 (0)6 1161 6861
<https://www.mvoederland.nl/en/homepage/>

Wageningen University & Research
Edelhertweg 1, 8219PH LELYSTAD
Contact: maureen.schoutsen@wur.nl
T + 31 (0)320 291 640, M +31 (0)6 231 94 687
www.wur.nl/agroforestry